

ਸੂਚਨਾ ਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰਣ ਮੰਤਰਾਲਾ

ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਦਾ ਲੂਣ ਸੱਤਿਆਗ੍ਰਹਿ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਖੋਜ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਦੀ ਇੱਕ ਮਹਾਨ ਉਦਾਹਰਣ--ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਲੋਕ ਸਭਾ ਸਪੀਕਰ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੁਮਿੱਤਰਾ ਮਹਾਜਨ

Posted On: 13 JUN 2017 11:19AM by PIB Chandigarh

Gandhiji's Salt Satyagraha, a classic example of people's participation in the quest for freedom ----Hon'ble Speaker of Lok Sabha, Smt. Sumitra Mahajan

Responsibility on us to preserve Mahatma Gandhi's thoughts and writings and disseminate it to future generations - Venkaiah Naidu

I&B Minister Shri Venkaiah Naidu presents 100 Volumes of Collected Works of Mahatma Gandhi to Hon'ble Speaker of Lok Sabha Smt. Sumitra Mahajan

ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਦਾ ਲੂਣ ਸੱਤਿਆਗ੍ਰਹਿ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਖੋਜ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਦੀ ਇੱਕ ਮਹਾਨ ਉਦਾਹਰਣ--ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਲੋਕ ਸਭਾ ਸਪੀਕਰ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੁਮਿੱਤਰਾ ਮਹਾਜਨ

ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਅਤੇ ਰਚਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਅਗਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰਨ ਦੀ ਸਾਡੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਵੈਕਈਆ ਨਾਇਡੂ

ਸੂਚਨਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰਣ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਵੈਕਈਆ ਨਾਇਡੂ ਵੱਲੋਂ ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਦੀਆਂ 100 ਕਾਪੀਆਂ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਲੋਕ ਸਭਾ ਸਪੀਕਰ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੁਮਿੱਤਰਾ ਮਹਾਜਨ ਨੂੰ ਭੇਟ ਕਰਨਾ

ਸ਼੍ਰੀ ਐੱਮ.ਵੈਕਈਆ ਨਾਇਡੂ, ਸੂਚਨਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰਣ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਅੱਜ ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਦੀਆਂ 100 ਕਾਪੀਆਂ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਲੋਕ ਸਭਾ ਸਪੀਕਰ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੁਮਿੱਤਰਾ ਮਹਾਜਨ ਨੂੰ ਸੰਸਦ ਦੀ ਲਾਇਬਰੇਰੀ ਵਾਸਤੇ ਭੇਟ ਕੀਤੀਆਂ।

ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਬੋਲਦਿਆਂ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੁਮਿੱਤਰਾ ਮਹਾਜਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੌਮੀ ਲਹਿਰ ਦੌਰਾਨ ਆਮ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਦੇ ਸਧਾਰਨ ਸੰਦੇਸ਼ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਮਹਾਨ ਭਾਈਵਾਲੀ, ਏਕਤਾ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਕਜੁੱਟਤਾ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ, ਅਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿੱਚ ਲੂਣ ਸੱਤਿਆਗ੍ਰਹਿ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਦੀ ਇੱਕ ਮਹਾਨ ਉਦਾਹਰਣ ਸੀ।

ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਫ਼ਿਲਾਸਫ਼ੀ ਨੇ ਵਿਸ਼ਵ ਭਾਈਚਾਰੇ 'ਤੇ ਵੀ ਅਸਰ ਪਾਇਆ। ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਦੀਆਂ 100 ਕਾਪੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਸਪੀਕਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਰਚਨਾਵਾਂ ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਾਸਤੇ ਰੱਖੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ ਤਾਂ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਵਿਰਾਸਤੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਨੂੰ ਘੋਖ ਸਕਣ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਨੇ ਸੂਚਨਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰਣ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਸੂਚਨਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰਣ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਇਸ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣ ਸਬੰਧੀ ਕੀਤੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਲਾਹਿਆ।

ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਬੋਲਦਿਆਂ ਸ਼੍ਰੀ ਵੈਕਈਆ ਨਾਇਡੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਨੇ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਲਹਿਰ ਨੂੰ ਸੱਚ ਅਤੇ ਅਹਿੰਸਾ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ। ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਕਿ "ਸਾਡੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਹਰ ਇੱਕ ਦੇ ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਸਤੇ ਇੱਕ ਖੁਲ੍ਹੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਬਣਨ" ਦੀ ਉਦਾਹਰਣ ਦਿੰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਦੀਆਂ ਇੱਕਠੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਰਾਸ਼ਟਰ ਪਿਤਾ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਸਤੇ ਇੱਕ ਬਹੁਮੱਲਾ ਮੌਕਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਸਾਡੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲ ਕੇ ਰੱਖੀਏ ਅਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਵਾਸਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖੀਏ, ਅੱਗੇ ਵਿਸਤਾਰ ਨਾਲ ਦੱਸਦਿਆਂ ਸ਼੍ਰੀ ਨਾਇਡੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਦਾ ਸੰਗ੍ਰਹਿ (CWMG) ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਯਾਦਗਾਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 1884 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਜਦੋਂ ਕਿ

ਉਹ 15 ਸਾਲ ਦੇ ਬੱਚੇ ਸਨ। ਆਪਣੇ ਕਤਲ ਵਾਲੇ ਦਿਨ 30 ਜਨਵਰੀ, 1948 ਤੱਕ ਲਿਖੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਖਿੱਲਰੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ ਜਿਹੜੀਆਂ ਕਿ ਬੜੀ ਮਿਹਨਤ ਤੇ ਭਾਰੀ ਸ਼ਰਧਾ ਨਾਲ ਇੱਕਠੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੰਪਾਦਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਸਿਰਲੇਖ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਦਰਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਅਸੂਲਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਉਹ ਚਲੇ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਸਭ ਨੂੰ ਚੱਲਣ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਲੜੀ ਸੰਪਾਦਨਾ ਵਿੱਚ ਹਰੇਕ ਹਿੱਸਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਿਤਾਬ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਵੱਲੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਉੱਤੇ ਲਿਖੇ ਜੋ ਕਿ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੇ, ਨਿਜੀ, ਸਮਾਜਕ ਅਤੇ ਸਿਆਸੀ ਪੱਖਾਂ ਨੂੰ ਛੂੰਹਦੇ ਹਨ, ਨੂੰ ਬੜੇ ਸੁਚੱਜੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਸੀ.ਡਬਲਿਊ.ਐੱਮ.ਜੀ-ਉਰੀਜੀਨਲ ਕੇ.ਐੱਸ.ਐਡੀਸ਼ਨ(CWMG-Original-K.S.edition) ਨੂੰ ਜਿਸ ਦਾ ਨਾਮ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਕੇ. ਸਵਾਮੀਨਾਥਨ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੌਲਿਕ ਰਚਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਘੜਨਵਾਲੇ ਹਨ, ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ, ਨੂੰ ਸੰਪੂਰਨ ਹੋਣ ਵਿੱਚ 1956 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 1994 ਤੱਕ 38 ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦਾ ਸਮਾਂ ਲੱਗਾ ਹੈ। ਆਰੰਭਿਕ ਐਡੀਸ਼ਨ 100 ਕਾਪੀਆਂ ਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ 55000 ਪੰਨੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਇੱਕ ਸੰਪੂਰਨ ਇਕਾਈ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਮੌਲਿਕ ਰਚਨਾਵਾਂ ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਐਡੀਸ਼ਨ ਡਿਜੀਟਲ ਮਾਸਟਰ ਕਾਪੀ "(Digital Master Copy) ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਇੱਕ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸੀ। ਸੀ.ਡਬਲਿਊ.ਐੱਮ.ਜੀ ਸੈੱਲ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਗਾਂਧੀਵਾਦੀ ਵਿਦਵਾਨ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਅਤੇ ਗੁਜਰਾਤ ਵਿੱਦਿਆਪੀਠ ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ਜਿਸ ਨੂੰ ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਵੱਲੋਂ ਆਪ ਸਥਾਪਤ ਤੇ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਏ ਸਮਝੌਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਲਏ ਗਏ ਸਨ।

“ਦੀ ਡਿਜੀਟਲ ਮਾਸਟਰ ਕਾਪੀ” ਨੂੰ ਗਾਂਧੀ ਹੈਰੀਟੇਜ ਪੋਰਟਲ” ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਸਾਬਰਮਤੀ ਆਸ਼ਰਮ ਪ੍ਰੀਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਯਾਦਗਾਰੀ ਟਰੱਸਟ ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ਵੱਲੋਂ ਸੰਭਾਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪੂਰਨ ਵਾਲਿਊਮ ਖਰੀਦਣ ਵਾਸਤੇ “ਆਨਲਾਈਨ” 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਹਨ ਅਤੇ ਹਰ ਵਾਲਿਊਮ ਦੀ ਕੀਮਤ 100 ਰੁਪਏ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਵਿਸ਼ਵ ਦੇ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਨੌਜਵਾਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖਰੀਦ ਰਿਆਇਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 7500 ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਖਰੀਦਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਜੋ ਕਿ ਸੂਚਨਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰਣ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੀ ਇੱਕ ਮੀਡੀਆ ਇਕਾਈ ਹੈ, ਆਪਣੀ ਕੌਮੀ ਵਿਰਾਸਤ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਗਾਂਧੀਵਾਦ ਸਾਹਿਤ ਨੂੰ ਛਾਪਣ ਵਾਲੇ ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਛਾਪਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ। ਕਈ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਇਸ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਨੇ ਗਾਂਧੀਵਾਦ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖਾਂ ਨੂੰ ਛਾਪਿਆ ਹੈ ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਹੁਣ ਵਿਰਾਸਤੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਅਤੇ ਗਾਂਧੀਵਾਦ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

